

SPIS TREŚCI

WSTĘP — Tadeusz Wiślański	7
1. Pojęcie neolitu	7
2. Rozwój i rozprzestrzenianie się neolitu	9
3. Podstawy chronologii oraz podziału neolitu dorzeczy Odry i Wisły	9
4. Rys dziejów badań neolitu na ziemiach polskich	15
I. PIERWSZE SPOŁECZEŃSTWA ROLNICZE NA ZIEMIACH POLSKICH. KULTURY KRĘGU NADDUNAJ- SKIEGO — Anna Kulczycka-Leciejewiczowa	19
A. Rozwój problematyki badawczej	19
B. Geneza neolitu europejskiego i społeczeństwa rolniczo-hodowlane kręgu naddunajskiego	26
1. Początki neolitu w Azji Przedniej i na Półwyspie Bałkańskim	26
2. Kształtowanie się neolitu kontynentalnego	30
3. Pierwsze społeczeństwa rolnicze Europy Środkowej	34
4. Umacnianie się neolitycznych struktur kulturowych w Europie Środkowej i procesy dezintegracji	40
C. Początki osadnictwa plemion naddunajskich na ziemiach polskich	44
1. Pierwsi rolnicy i hodowcy a środowisko naturalne	44
2. Konfrontacja ze światem późnomezolitycznym	46
3. Początki penetracji plemion z ceramiką wstęgową rytą	48
4. Zasiedlenie ziem w dorzeczu Odry i Wisły	51
5. Stabilizacja osadnictwa ludności kultury ceramiki wstęgowej rytej	60
6. Sposoby zdobywania pożywienia	67
7. Wytwórczość domowa i kontakty wymienne	75
8. Struktura społeczna	86
9. Elementy kultury duchowej	89
D. Młodsze kultury kręgu naddunajskiego na ziemiach polskich	95
1. Kształtowanie się nowych struktur kulturowych	95
2. Lendzielsko-polgarskie społeczności w dobie rozkwitu	105
3. Schyłek kultury lendzielsko-polgarskiej	120
4. Sposoby zdobywania pożywienia	127
5. Wytwórczość domowa i kontakty wymienne	133
6. Struktura społeczna	152
7. Elementy kultury duchowej	157
II. KSZTAŁTOWANIE SIĘ MIEJSCOWYCH KULTUR ROLNICZO-HODOWLANÝCH. PLEMIONA KULTURY PUCHARÓW LEJKOWATÝCH — Tadeusz Wiślański	165
1. Przeobrażenia gospodarcze i kulturowe w IV (V wg dat kalibrowanych) tysiącleciu na terenie Europy Środko- wej oraz geneza kręgu kulturowego pucharów lejkowatych	165
2. Chronologia kultury pucharów lejkowatych i jej podział na fazy i grupy lokalne	175
3. Rozwój osadnictwa plemion kultury pucharów lejkowatych	198
4. Podstawy gospodarcze ludności kultury pucharów lejkowatych	212
5. Struktura społeczna plemion kultury pucharów lejkowatych	251
6. Kult i magia u ludów kultury pucharów lejkowatych	255
III. DALSZY ROZWÓJ LUDÓW NEOLITYCZNYCH. PLEMIONA KULTURY AMFOR KULISTÝCH — Ta- deusz Wiślański	261
1. Geneza kultury amfor kulistych	261
2. Chronologia i podział kultury amfor kulistych na fazy oraz grupy terytorialne	264
3. Rozwój osadnictwa plemion kultury amfor kulistych	277
4. Podstawy gospodarcze ludności kultury amfor kulistych	280
5. Struktura społeczna plemion kultury amfor kulistych	292
6. Kult i magia u ludów kultury amfor kulistych	293
IV. PLEMIONA KULTURY CERAMIKI PROMIENISTEJ — Marta Godłowska	301
1. Geneza kultury ceramiki promienistej	302
2. Wczesna faza kultury ceramiki promienistej w Polsce	303
3. Faza środkowa kultury ceramiki promienistej	306
4. Faza późna kultury ceramiki promienistej	309

5. Obrządek pogrzebowy kultury ceramiki promienistej	311
6. Osadnictwo ludności kultury ceramiki promienistej	311
7. Gospodarka plemion kultury ceramiki promienistej	313
8. Związki kultury ceramiki promienistej z innymi kulturami	316
V. KRĄG LUDÓW SUBNEOLITYCZNYCH W POLSCE — Tadeusz Wiślański	319
A. Problem kultury serowskiej	320
B. Kultura ceramiki grzebykowej	324
1. Geneza kultury ceramiki grzebykowej	324
2. Chronologia kultury ceramiki grzebykowej i jej podział na fazy	325
3. Osadnictwo i zdobywanie pożywienia przez ludy z ceramiką grzebykową	326
4. Obróbka surowców u plemion kultury ceramiki grzebykowej	327
5. Struktura społeczna plemion „grzebykowych”	331
6. Kult i magia u ludów kultury ceramiki grzebykowej	331
C. Kultura ceramiki dołkowo-grzebykowej	331
1. Podział i chronologia	331
2. Rozwój osadnictwa i zdobywanie pożywienia przez ludy kultury ceramiki dołkowo-grzebykowej	334
VI. KRĄG KULTUROWY CERAMIKI SZNUROWEJ — Jan Machnik	337
A. Znaleźiska „ogólnoeuropejskiego horyzontu” kultury ceramiki sznurowej	339
B. „Środkowoeuropejski horyzont” kultury ceramiki sznurowej	342
1. Grupa lubaczowska	343
2. Kurhany „starsznurowe” w zachodniej części Małopolski	349
3. „Starsznurowe” zespoły grobowe na Śląsku	353
4. „Starsznurowe” znaleźiska na terenie Pomorza Zachodniego i Środkowego	362
5. „Starsznurowe” znaleźiska na terenie Pojezierza Warmińsko-Mazurskiego	364
C. Kultura rzucewska	366
1. Osady nad zalewami	367
2. Obrządek pogrzebowy u ludów nadmorskich	368
3. Inwentarz kulturowy pobrzeży Bałtyku	369
4. Gospodarka ludności kultury rzucewskiej	375
5. Związki kulturowe strefy nadmorskiej z interiorom	375
6. Problem genezy kultury rzucewskiej	377
7. Chronologia kultury rzucewskiej	378
D. Kultura złocka	379
1. Podstawy wyróżnienia	379
2. Inwentarz kulturowy stanowisk złockich	382
3. Geneza i chronologia kultury złockiej	389
E. Młodsze, lokalne grupy kultury ceramiki sznurowej. Grupa krakowsko-sandomierska	392
1. Charakterystyka ogólna	392
2. Obrządek pogrzebowy grupy krakowsko-sandomierskiej	395
3. Inwentarz kulturowy grupy krakowsko-sandomierskiej	397
4. Gospodarka ludności grupy krakowsko-sandomierskiej	402
5. Chronologia grupy krakowsko-sandomierskiej	403
6. Tak zwana grupa śląska	404
7. Tak zwana grupa kujawsko-wschodniowielkopolska	406
8. Grupa dolnonadodrzańska	408
VII. PLEMIONA KULTURY PUCHARÓW DZWONOWATYCH — Jan Machnik	413
1. Pojawienie się nowych osadników	413
2. Obrządek pogrzebowy	414
3. Materiały kultury pucharów dzwonowatych	415
4. Chronologia kultury pucharów dzwonowatych	417
ZAKOŃCZENIE — Tadeusz Wiślański	421
Wykaz skrótów	429
Bibliografia	431